

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРЕДМЕТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Петрина В.Н., к.ю.н. професор кафедри господарсько -правових дисциплін
ННПП НАВС

Стаття 377 Господарського кодексу України (надалі - «ГКУ») визначає, що «зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання є господарська діяльність, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном, зазначеним у частині першій статті 139 цього Кодексу, та/або робочою силою».

Згідно зі ст. 139 ГКУ «майном у сфері господарювання визнається сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів». Згідно зі ст.177 Цивільного кодексу України до речей відносяться у тому числі гроші.

Згідно зі ст. 4 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (надалі - «Закон») «до видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють в Україні суб'єкти цієї діяльності, належать:- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили; - надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, ...;- роботи на контрактній основі фізичних осіб України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами; роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території України, так і за її межами; - інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України».

Ст. 3 ГКУ зазначає, що «під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність».

Виходячи із вищенаведених положень законодавства зрозумілим є те, що предметом зовнішньоекономічної діяльності може бути будь-яка господарська діяльність, тобто реалізація продукції, виконання робіт чи надання послуг, пов'язана з перетинання митного кордону України, тобто експортом і імпортом, товарами, цінними паперами, грошима та іншим майном та цінностями, що мають вартісне визначення, але не є зрозумілим, що означає експорт та імпорт робочої сили, про який йде мова в ст. 377 ГКУ та в ст. 4 Закону. Так, стаття 1 Закону, як і усі інші законодавчі акти України, включаючи Митний кодекс України (ст.ст. 74, 82), Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» (п. 6) ст. 1), Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» (п. 9 ст. 1), Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» (п. 7 с. 1) тощо, передбачає тільки експорт та імпорт товарів та капіталів (грошей). Відносини з експорту та імпорту робочої сили, де люди (робоча сила) виступають не суб'єктами, а об'єктом відносин, законодавством України можуть підпадати під регулювання тільки Кримінального кодексу України, а саме ч. 1 ст. 149, згідно з якої «Торгівля людьми або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану особи, - караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років» .

У зв'язку з вищенаведеним вважаємо за необхідне вилучити з ч.1 ст. 377 ГКУ слова «та/або робочою силою», а з ч. 1 ст. 1 Закону слова «та робочої сили».